

Lehdistötiedote

Luxemburg, 14. heinäkuuta 2020

Tarkastajat REACT-EU-välineen tarjoamasta elvytysrahoituksesta: Jännitteitä tuen nopean käyttöön saamisen ja optimaalisen käytön välillä

Euroopan komissio ehdottaa, että REACT-EU-välineestä täydennetään EU-maiden saamaa koheesiorahoitusta 58 miljardilla eurolla niinä ensimmäisinä vuosina, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä covid-19-kriisistä elpymisen kannalta. Ehdotuksella pyritään saamaan liikkeelle investointeja ja antamaan rahoitustukea etupainotteisesti. Tänä julkaisemassaan uudessa lausunnossa Euroopan tilintarkastustuomioistuin tuo esiin jännitteet, joita syntyy, kun yhtäältä ehdotuksella pyritään tarjoamaan lisärahoitusta mahdollisimman nopeasti ja toisaalta tarkoituksena on osoittaa varat sinne, missä tarve on suurin ja varoilla saadaan aikaan suurin vaikutus. Lisäksi tarkastajat varoittavat, että komission seuraavaa seitsenvuotista talousarviota varten ehdottamista kriisinratkaisumekanismeista puuttuu tiettyjä säännöksiä, jotka edistäisivät EU:n varainhoidon moitteettomuutta.

EU on esittänyt seuraavan sukupolven EU:ta koskevaa *Next Generation EU* -elvytyspakettia, joka on 750 miljardin euron suuruinen ja jolla tuetaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä minimoida pandemian sosioekonomiset vaikutukset ja palata kestäväen kasvun tielle. Pakettiin kuuluu budjettikaudella 2014–2020 sovellettava koheesiot ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu (REACT-EU-väline), jolla luotaisiin perusta EU:n elpymiselle vuosina 2020–2022. Komissio on lisäksi ehdottanut Euroopan rakenne- ja investointirahastoihin (ERI-rahastot) sovellettavia uusia sääntöjä budjettikaudeksi 2021–2027. Niillä mahdollistettaisiin mekanismit, jotka voidaan ottaa nopeasti käyttöön, jos lähivuosina ilmenee uusia häiriöitä. Tarkastajat arvioivat kumpaakin ehdotusta.

“Covid-19-epidemian puhjettua komissio ryhtyi toimiin useilla eri rintamilla. Se muun muassa asetti nopeasti käyttöön lisävaroja ja ehdotti uusia rahoitussääntöjä,” sanoo lausunnosta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Iliana Ivanova. ”Nämä toimenpiteet ovat

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunnon keskeiset tiedot. Lausunto löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tervetulleita, mutta ne voivat olla tuloksellisia vain, jos niitä koordinoidaan hyvin niin EU:n kuin jäsenvaltioidenkin tasolla.”

Tarkastajat suhtautuvat myönteisesti komission ehdotukseen hallinnoida REACT-EU-rahoitusta jäsenvaltioissa jo olemassa olevien ERI-rahastojen rakenteiden kautta. Toimintatapa on heidän käsityksensä mukaan perusteltu ja käytännöllinen. Ehdotuksessa annetaan kuitenkin jäsenvaltioille vapaus päättää lisävarojen käytöstä, eikä siinä esitetä yksityiskohtaisia tietoja siitä, miten REACT-EU-toimenpiteitä koordinoitaisiin muiden EU:n välineiden ja kansallisten järjestelmien kanssa. Tästä aiheutuu riski, että EU:n tuki on hajanaista tai siinä ilmenee päällekkäisyyksiä. Jäsenvaltioiden olisi lisäksi tehtävä lisärahoitusta koskevat sitoumukset (eli korvamerkittävät varat tiettyihin käyttötarkoituksiin) vuoteen 2022 mennessä. Tämä puolestaan kasvattaa paineita, joita kohdistuu jäsenvaltioiden kykyyn käyttää varat asianmukaisesti ja moitteettomasti. Riskinä on, että varojen hyödyntämistä kiirehditään niin, että etusijalla on varojen käyttö sinällään eikä niinkään se, että varoille saataisiin vastinetta (jos jäsenvaltiot nimittäin eivät käytä varoja, ne menettävät ne); myös sääntöjenvastaisuuksien ja petosten riski on suurempi. Riski koskee etenkin niitä jäsenvaltioita, joihin pandemia todennäköisesti eniten vaikuttaa ja joissa varojen käyttöasteet ovat alhaisimmat. Tarkastajat painottavat, että uutta menetelmää varojen jakamiseksi jäsenvaltioille saattaa vääristää se, jos laskelmissa käytetään todellista pienempiä työttömyyslukuja.

ERI-rahastojen käyttöä kaudella 2021–2027 sääntelevään, yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen ehdotettujen muutosten tarkoituksena on parantaa EU:n valmiuksia reagoida poikkeuksellisiin ja epätavallisiin olosuhteisiin. Yhteisiä säännöksiä sovellettaisiin neuvoston toteamissa kriisitilanteissa, ja komissio saisi niiden perusteella väliaikaisesti mahdollisuuden reagoida nopeasti niin kutsuttujen täytäntöönpanopäätösten avulla. Komission ehdotuksessa ei kuitenkaan täsmennetä, milloin komission saama väliaikainen valtuutus päättyisi. Ehdotuksesta puuttuu myös useita moitteetonta varainhoitoa edistäviä osatekijöitä, joilla esimerkiksi lievennettäisiin hankkeiden takautuvasta hyväksymisestä aiheutuvaa hukkavaikutuksen riskiä (eli sitä, että rahoitusta saatetaan myöntää hankkeille, jotka olisi viety päätökseen muutoinkin). Sen vuoksi komissio saattaakin joutua laatimaan lisää kriisitilanteisiin liittyviä sääntöjä, jos ja kun kriisejä ilmenee. Myönteistä on, että ehdotuksessa parannetaan hätätilanteessa myönnettävän rahoituksen jäljittämiseen sovellettavia säännöksiä. Tämä on ensimmäinen askel kohti suurempaa läpinäkyvyyttä.

Tiedoksi toimittajille

Komissio ehdottaa 58 272 800 000 euron lisärahoitusta vuosille 2020–2022 (käyvin hinnoin).

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunto 4/2020 ehdotetusta REACT-EU-asetuksesta sekä ERI-rahastoja säänteleviä yhteisiä säännöksiä koskevasta asetuksesta on nyt saatavilla englannin kielellä tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu). Muut kieliversiot julkaistaan lähiaikoina. Euroopan parlamentti ja neuvosto pyysivät lausuntoja näistä kahdesta ehdotuksesta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Voidakseen vastata pyyntöihin nopeasti tilintarkastustuomioistuin julkaisi molemmat lausunnot samassa asiakirjassa.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin osallistuu EU:n taloushallinnon parantamiseen julkaisemalla lausuntoja uusista lainsäädäntöehdotuksista tai lainsäädännön tarkistamisehdotuksista, joilla on vaikutusta varainhoitoon. Lausuntoja hyödyntävät työssään lainsäädäntävallan käyttäjät eli Euroopan parlamentti ja neuvosto. Vuonna 2019 tarkastajat julkaisivat [yhteenvedon](#) ehdotuksista, jotka komissio esitti vuonna 2018 seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten. Tarkastajat julkaisivat huhtikuussa 2020 [lausunnon](#) ehdotuksesta tarjota poikkeuksellista joustavuutta ERI-rahastojen käyttöön covid-19-epidemian vuoksi. Lähiaikoina on tulossa lisää covid-19-kriisiin liittyviä lausuntoja. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on ryhtynyt toimenpiteisiin covid-19-pandemian torjumiseksi. Ks. tarkemmat tiedot [täältä](#).

Lausuntoa koskevat tiedustelut:

Damijan Fišer – sähköposti: damijan.fiser@eca.europa.eu, puhelin: (+352) 4398 45 510 / matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24